

Štampa vsak četrtak in
večja s poštno vredn.
v Mariboru s pošiljanjem
na doma celo leto 25 din.,
pol leta 12.50 din., četrta
6.50 din. Izven Jugoslavije
46 din. Naročnina se pošlje
na upravnstvo "Sloven-
skega Gospodarja" v Ma-
riboru, Koroška cesta 5.
Lisi se dopušča do od-
povedi. Naročnina se pla-
čuje vnaprej.
Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru,
Koroška cesta št. 5. Roko-
pisal se ne vračajo. Uprav-
ništvo sprejema naročila,
inserate in reklamacije.
Cene inseratov po dogo-
voru. Za večkratne oglaš-
evanje primeren popust. Napisne
reklamacije so poštne-
proste.
Čekovni račun pošilja
uradna Ljubljana št. 18.48.
Telefon interurban št. 113.

35 številka

MARIBOR, dne 16 avgusta 1923.

57. letnik.

Dr. F. K. L.

Katoliški shod.

Le še dober teden nas loči od V. katoliškega shoda. «Slovenski Gospodar» je v zadnji številki objavil po-
droben spored, ki priča, kako obsežno in važno delo se
ima izvršiti na shodu. Mnogolično je človekovo udej-
stvanje, vsaka njegova panoga ima svoja pravila in
je v gotovem pogledu avtonomna, toda vsemu delu je
lastno to, da ga izvršuje človek kot človek, t. j. kot raz-
umno in s svobodno voljo obdarjeno bitje, ki ima kot
tako za svojo vest najvišje zakone, in to so versko-nra-
vna načela, ki dajejo neposredno ali posredno smer
vsemu našemu delu. Ona posvečujejo človeško delo, ga
spajajo v celoto, ustvarjajo harmonijo v raznoličnosti,
izenačujejo nasprotstva, so vez v notranjem življenju
posameznika in v življenju družbe. Iz tega je razvidno,
da je

katoliški shod potreben,

ker je potrebno pregledati vse mnogolične naloge, ki jih
imamo kot posamezniki in kot člani družbe, in preso-
diti, kako naj rešujemo te naloge v smislu katoliških
versko-nravnih načel. Le poglejte spored posvetovanj,
ki so bodo vršila v odsekih v ponedeljek in torek, dne
27. in 28. avgusta. Koliko vprašanj, eno važnejše kot
drugol! In vse to so vprašanja, ki zadevujejo svet, ki jih
je treba motriti z versko-nravnega stališča! Kdor bi
mislil, da je katoliški shod nepotreben, bi samo doka-
zal, da še o vseh teh vprašanjih nikdar ni resno raz-
mišljal in se zato tudi ne zaveda njih teže.

Velike so naloge, ki jih imamo vršiti v življenju
kot zasebniki, kot člani Cerkve, kot sinovi naroda, kot
državljeni. Zato je treba vztrajnosti, za vztrajnost pa

svetega navdušenja.

In tega si hočemo dobiti na katoliškem shodu. Tam
bomo videli, kako se dajo vsa težavna vprašanja na
temelju večno veljavnih načel naše katoliške vere za-
dovoljno rešiti v prid posameznikom in skupnosti. Ob
enem po bo katoliški shod pokazal, kakšna silna ar-
mada nas je, ki imamo isto prepričanje, delamo v isti
smeri in ta pogled podžiga nam pogum.

S shodom v Ljubljani pa še ni vse opravljeno. Po-
glavitna stvar pride, in to je

delo po smernicah, ki jih bo katoliški shod začrtal.

Govori, referati, resolucije kat. shoda morajo biti
po shodu predmet razprav in razmišljanj v vseh na-
ših raznih organizacijah, da postanejo skupna dru-
štvena last in življenska sila. Na delo krščansko: Z Bo-
gom za narod!

V soboto teden se bodo začele v Ljubljani zbirati
množice. Naj napolnjuje vse zavest, da se zbirajo za ve-

liko delo; naj duh Kristusov vodi posvetovanja katoli-
škega shoda, naj božji blagoslov spremlja naše poznejše
delo, da bo uspevalo v pravi blagor posameznikov, v
srečo slovenskega naroda in jugoslovanske domovine.

Ministerske izjave.

Večina vladnih članov je na počitnicah in nič se
prav ne ve, kje je ta ali oni. Pašič se je posebno skrito
in tajno odpeljal iz Beograda. Napovedal je bil mini-
strsko sejo, ko so pa pozvani ministri prišli, je bil Pa-
šič že bogzna kje in nadomestoval ga je prometni mini-
ster dr. Velizar Janković. Da bodo ministrske počitnice
še bolj tajne, so par dni po Pašičevem odhodu začeli
govoriti po Beogradu o nekem poskusu atentata na
Bledu, ko se je to izkazalo kot izmišljeno, pa o važnih
konferencah, ki naj bi jih imel Pašič v Parizu in v
Lozani. Pašič je tiho odšel in vse je sedaj tiho glede
njegovih počitnic.

Zunanji minister

Je pa dal pred svojim odhodom razne izjave glede zu-
nanje in notranje politike. Najprej je povdarjal, kako
soglasnost in slogu je pokazala mala antant, to je Češka,
Rumunija in Jugoslavija na konferenci v Sinaji. Glavni
predmet te konference je bila Madžarska. Angleži
ji hočejo izposlovati mednarodno posojilo in dr-
žave male antante so morale k temu zavzeti svoje sta-
lišče. Če Angleži nekaj hočejo, potem to tudi izvedejo
in tako so države male antante hočeš-nočeš-moraš so-
glašale s tem, da se mednarodnega posojila Madžarski
ne da preprečiti in da se bodo morale vojnoškodnin-
ske terjatve postaviti na drugo mesto. Z lepimi besed-
dami o soglasju hoče minister očividno prikriti, da
smo med dvema stoloma in da je v sami mali antanti
več različnih želja kot pa skupnih. Češki in Jugoslaviji
bi bila dobra močna Rusija, Rumuniji pa ravno nara-
be. Veliko vprašanje je nadalje, kakšna skupnost vla-
da med Jugoslavijo in Rumunijo v pogledu na politiko
Italije in kako se vjemajo nazori glede Bolgarije ter
kako bi se obnašali ti dve državi, če se z obnovo Tur-
čije načne kakšno koščljivo vprašanje na Balkanu. Zu-
nanji minister se mora zavedati, da vodi Angleži
drugačno politiko kot pa Francozi in da se bo treba
odločiti za London ali pa za Pariz. Kaj pomagajo vse
lepe in doneče zunanje politične izjave, minister bi si
jih lahko prihranil in boljše in koristnejše bi storil,
če bi se že vendar enkrat začel ravnati po narodu in po
njegovih pravih zastopnikih. Dobil bi najboljše na-
svete, kakor je n. pr. dr. Korošec, da naj se namreč
naša vlada nikamor preveč ne veže, dokler je še vse
nesigurno. Kaj morejo male in na vse strani odvisne
države storiti drugega nego da v pravem času uganejo,

kdo utegne prevladati in se, ko treba, brž na njegovo
stran postaviti, dotedaj pa čakati in previdno prežati
na pravi trenutek?

Pa kako naj minister dobro krmari v svetovni po-
litiki, ko pa lastno državo deli na Srbijo in na «nove
kraje» ter trdi, da ti novi kraji nimajo političnega raz-
uma in politične vzgoje ter da so polni avstrijskega du-
ha. To je izjavil minister takoj po konferenci z držav-
niki Rumunije, ki ima tudi «nove kraje», in Češke, ki
je sploh iz samih novih krajev in bi morala biti po
beograjskem mnenju polna avstrijskega duha. Razum-
ljivo je, da je taka izjava, ki proslavlja Srbijo ter pod-
cenjuje vse, kar ni srbsko, škodljiva najprej naši dr-
žavi, potem pa dobrim odnosom v mali antanti in
bolje bi bilo, če bi tudi zunanji minister lepo tiho odšel
na počitnice.

Notranji minister

Je pa v Beogradu in daje tudi izjave. Najprej je zatr-
dil, da se naše notranje razmere boljšajo od dne do dne.
Na čem to opazuje, nam ni znano. Povedal je sicer, da
se je po južni Srbiji že veliko komitov ali razbojnikov
predalo oblasti, pozabil pa omeniti, da vene ali razpisi
na hajduške glave silno rastejo in da so pri mnogih
poskočile od 5000 kar na 50.000 dinarjev, pozabil je na
špijone, ki se v Beogradu in po južni Srbiji razkrivajo
v vedno večjem številu in mesto da bi obsodil brato-
morno strast, katero so temni in plačani elementi za-
sejali med mladino, še povdarja, da je naša mladina
zelo navdušena — en del v Orjuni, drugi v Srnao (srbski
nacionalisti), tretji v Hanao (hrvatski nacionalisti),
— a da bi bilo še najbolje, če bi se vsi navdušeni
omladinci, katerim mi pravimo fašisti, skupno in slož-
no navdušili — za kraljevino SHS. Minister govori o
državi, misli pa na vlado in največ so pač oni vredni,
ki so navdušeni za vsako protiljudsko vlado, pa naj-
sibo radikalno-demokratska ali pa samoradikalna.

Drugi ministri

pa ne dajejo izjav, temveč izvršujejo na tihem priprav-
ljene protiljudske nakane. Tako dobimo do 100odstotno
podražitev železniških tarifov, dane obljube se brezvest-
no kršijo in teptajo ena za drugo, lačnim se grozi z
hajoneti, izdajalci pa dobivajo vedno večje nagrade.
Tako se dela, ministri pa dajejo izjave, kot bi bilo vse
v največjem redu in zadovoljstvu, beograjski politiki
pa v vsakem oziru prvi in najsposobnejši na svetu. Mo-
goče res tako mislijo ter sami sebi to verjamejo, a naj-
večji revež je ta, ki sam sebe vara. Naši ministri bi se
pač lahko iztreznili, saj čujejo že od vseh strani resne
opomine in nasvete. Tako je neki svetoznani pisec in
novinar primerjal Češko in našo državo ter izjavil, da
so na Češkem najsposobnejši na krmilu, pri nas v
Jugoslaviji pa v opoziciji ali pa tako potisnjeni na

V libijski puščavi.

Roman.

Angleški spisal A. Conan Doyle.

(Dalje).

Sarraška četa je bila že vsa zunaj v puščavi. Ka-
mele so stale v zaledju, po štiri skupaj privezane, vojaki
pa so ležali razkropljeni v dolgi redki črti in krožki
sivkastega dima so spremljali prasketanje pušk, kate-
remu so beduini malomarno in brezuspešno odgo-
varjali.

Toda gruča dervišev in dolga vrsta sarraških strel-
cev ni bil glavni predmet zanimanja za naše gledalce.
Daleč zunaj v puščavi so jezdili trije eskadroni ka-
melarjev iz Wadi Halfe —. Naglo so prišli bliže in v
primerni oddaljenosti se je vsa kolona razgrnila v ob-
sežen polkrog. Derviši so bili med dvema ognjema.

«Glejte, glejte!» je vzkliknil polkovnik in kazal na
dervise.

Njihove kamele so vse hkrati poklekile, derviši
so poskakali v pesek. Vsem na čelu je bil vitek, ponosen
Arabec, ki ni mogel biti nihče drug ko Ali Wad Ibrahim.
Za trenutek so ga videli, da je klečal in molil. Nato pa
je vstal, vzel neko reč izpod sedla in jo premišljeno raz-
prostrl po pesku ter stopil nanjo.

«Pogumen mož!» je dejal polkovnik. «Stopil je na
svojo ovčjo runjo —!»

«Kaj pomeni to?» je vprašal Stuart.

«Vsak beduin ima ovčjo runjo pri sebi na sedlu»,
je razlagal polkovnik. «Če vidi, da je njegov položaj
brezupen, pa je vkljub temu odločen, se boriti do smrti,
tedaj vzame svojo runjo, stopi nanjo in se bori, dokler
ne pade —. Borili se bodo, kolikormogoče drago bodo
prodali življenje, pa genili se ne bodo z mesta.»

Krvava igra spodaj na peščenem pozorišču se je
naglo bližala koncu. Od vseh strani so pokale puške na
neuklonljive beduine, krog dima in ognja jih je ob-
dajal. Odgovarjali so, kolikor so mogli. Mnogo jih je
že ležalo mrtvih v pesku, kar pa je bilo še živih, so

neustrašeno in mirno vlagali naboje in streljali. In
dobrih dvanajst kamelarjev je ležalo v pesku in pri-
čalo, da zmaga Egipčanov ne bo po ceni.

Pa bojni rog je zapel pri serraški četi in drug v
četi iz Halfe mu je odgovoril. Napadaleci so se strnili v
eden sam obsežen krog. Še enkrat so zagrmle puške
in z divjim krikom, ki so ga prinesli seboj iz notranje
Afrike, so se pognali Sudanci z bajoneti na dervise.

Za nekaj časa ni bilo videti druga ko divji klopčič
ljudi, dvignjena puškina kopita, sulice in bleščeče se
bajonete. Gost prah je zakril pobesnelo klanje.

Pa spet je zapel rog, Egipčani so odstopili, se na
mah uredili —. In sredi velikega kroga so ležali na svo-
jih ovčjih runjah pogumni beduini, mrtvi do zadnjega.

Devetnajsto stoletje se je maščevalo nad sedmim.

Z grozo na licih, pa z očmi polnim drhtečega za-
nimanja so zrle ženske na strašni prizor. Sadije in nje-
na teta sta jokali druga ob drugi. Polkovnik se je obrnil
k njima, da bi ju pomiril, — pa usta so mu molče ostala
odprta, ko je zagledal obraz gospe Belmontove. Bled je
bil in trd kakor iz marmorja izklesan in njene velike
oči so bila nepremične, kakor zamaknjene —.

«Za Božjo voljo — kaj vam je?»

Mesto odgovora je pokazala po puščavi.

Daleč zunaj, mnogo milj daleč onstran bojnega
polja, se je premikala drobna četa jezdecev.

«Za Boga — res! Nekdo prihaja! Kdo bi utegnil
biti —?»

Vsi so napenjali oči pa razdalja je bila še prevelika
in druga niso videli, ko da so jezdeci moški in da jih
je kakih dvanajst.

«To so tisti vragovi, ki so ostali z našimi prijatelji
pod drevejem», je pravil Cochrane. «Drug ne more biti.
Eno tlažbo imamo — uiti ne morejo več! Naravnost
v levovo žrelo gredo —.»

Pa gospa Belmont je še vedno strmela ven v pu-
ščavo, kakor odsotna —.

Hipoma se je zgenila, krik se ji je izvil iz prsi, ro-
ke je vrgla kvišku —.

«Naši so —!» je zavpila. «Naši so —! Polkovnik,
naši so! — O gospodična Adams, naši so —!»

Kakor znorela je divjala po vrhu, oči so se ji sve-
tile kakor otroku ob božičnem drevesu.

Niso ji hoteli verjeti. V toliki razdalji ni bilo mo-
goče razločevati oseb. Pa gospa Belmontova je gledala
v puščavo z ljubečimi očmi žene, vsa njena duša je le-
žala v tem pogledu, vse njeno srce, in ljubezen ima
bistre oči —.

Zdirjala je po skalah k svoji kameli in še dolgo je
trajalo, dokler ni končno tudi polkovnik zapazil, kaj je
prineslo ljubeči ženi veselo novico iz daljne puščave —.

V gruči jezdecev so se bleščale tri bele pike — in te
niso mogle biti druga ko slannati klobuki Evropejcev.

Naglo je prihajala četa bliže in ko se je spravljal
polkovnik s svojimi spremljevalkami, da pobiti priš-
tecem napreti, so razločno spoznali med njimi svoje tri
tovariše: tovariše: Belmonta, Fardeta in Stephensa in
za njimi dragomana Mansurja ter ranjenega sudans-
kega vojaka. Spremljal pa jih je nekdanji egiptovski
topničar Tippy Tilly in z njim so bili njegovi ljudje —.

Belmont je pohitel v naročje svoje žene, Fardet pa
je pograbil podpolkovnika za roko.

«Živijo Francija! Živijo Angleži! Vse se je dobro
izteklo, kajne, polkovnik! Živijo križ in krščanstvo —!»

Tudi Cochrane je bil vesel toliko seve, kolikor mu
je pripuščala njegova hladna anglosaksonska narava.
Z rokami sicer ni mahal kakor Fardet, pa nervozno in
krhajoče se je smejal, kar je bilo pri njem znamenje,
da je do skrajnosti ginjen.

«Moj ljubi prijatelj, preklicano sem vesel, da vas
spet vidim vse skupaj! Prepričan sem že bil, da ste iz-
gubljeni. Nikdar v življenju nisem bil bolj vesel — Pa
kako je to prišlo?»

«To je vse vaše delo!»

«Moje —?»

«Da, prijatelj! In jaz sem se prepiral z vami, — jaz
grdi nevhvaležni!»

«Pa kako sem jaz vas rešil?»

(Koniec prihodnjič.)